

Vår saksbehandler
Anita Rasmussen Kronlund, tlf. +47 33 41 29 19

Dokumentdato
05.07.2021
Deres dato

Vår referanse
2019/6670 KRAN
Deres referanse

ØYGARDEN BRANN OG REDNING KF
Att.Jan Gaute Haug
Tranesvegen 15
5347 ÅGOTNES

Krav til brann- og redningsvesenets innsatstid i strøk med omfattende næringsdrift

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til e-post av 23. juni 2021 fra Øygarden brann og redning KF (ØBR) ved branningeniør Haug. Her stilles det spørsmål om kravet til innsatstid overfor storulykkevirksomheter vil bli endret ved fastsettelse av ny brann- og redningsvesensforskrift.¹

Problemstilling

Innledningsvis vises det til at ØBR² har flere storulykkevirksomheter i sitt område, blant annet Stureterminalen. Det opplyses at innsatstiden fra nærmeste brannstasjon til Stureterminalen i dag er 10 til 20 minutter. ØBR har i sin brannokumentasjon lagt til grunn kompenserende tiltak hos Stureterminalen, som eksempelvis industrivern, god internkontroll og ytre sikring, som grunnlag for en innsatstid på 20 minutter.

I arbeidet med ny brannokumentasjon er det stilt spørsmål til om 20 minutter innsatstid her er godt nok jf. kravene i forslaget til ny brann- og redningsvesensforskrift. Spørsmålene som stilles er:

- *Faller dette under begrepet «strøk med konsentrert og omfattende næringsdrift»*
- *I ny forskrift er det foreslått endret ordlyd. Vil dette bety at vi får et krav om å ha 10 minutt utrykningstid til Stureterminalen? Stureterminalen ligger et godt stykke utenfor tettsteder og befolkningkonsentrasjoner i kommunen, og et slikt krav kan medføre store utfordringer for oss knyttet til plassering av brannstasjon, beredskap for tettsted/sjukeheim og rekruttering av personell*

Konklusjonen er at forslag til ny brann- og redningsvesensforskrift - slik denne foreligger pr nå (siste utkast) – viderefører unntaket i dimensjoneringsforskriften § 4-8 annet ledd om at innsatstiden i særskilte tilfeller kan være lengre (dvs. inntil 20 minutter) dersom det er gjennomført kompenserende tiltak. Forslaget er ennå til behandling, og ikke fastsatt. Inntil videre gjelder kravene i gjeldende dimensjoneringsforskrift § 4-8 annet ledd.

Om vurderingen vises det til fremstillingen under.

¹ Forslag til ny brann- og redningsvesensforskrift har vært på høring med frist for kommentarer 15. januar 2021: <https://www.dsb.no/hoeringer-og-konsekvensutredninger/horing-av-forslag-til-brann--og-redningsvesensforskrift/>

² På oygarden.kommune.no fremgår det at ØRB-regionen har ca. 38 700 innbyggere

DSBs veiledning avgrenses til generell redegjørelse for kravene i brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter

Som fagmyndighet og forvalter av brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter vil DSB gi en redegjørelse for kravene i regelverket. Vår veiledningen er av generell karakter. Vi kan ikke gi råd om hvordan en kommune skal drifte eller dimensjonere sitt brann- og redningsvesen. I henhold til brann – og eksplosjonsvernloven § 9 er det opp til kommunen selv å *sørge for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte* (vår understrekning).

DSB legger til grunn at det er den enkelte kommune selv som har den nødvendige kunnskapen om de lokale forhold og behovet for brannberedskap i egen kommune, med grunnlag i risiko og sårbarhet. Videre er DSB sentral tilsynsmyndighet jf. loven § 31. Dette innebærer at vi skal føre tilsyn med at kommunen følger de regler som er gitt i medhold av brann- og eksplosjonsvernloven og tilhørende forskrifter. Dette setter begrensninger for hvor konkret vår veiledning kan være.

Minstekrav

Dimensjoneringsforskriften³ angir minstekrav til dimensjonering. Dette for å sikre at det i alle kommuner blir utført et minimum av brannforebyggende oppgaver, herunder feiertjenester, og at kommunene har en slagkraftig beredskapsstyrke med tilstrekkelig kompetanse og utrustning. Beredskapsstyrken skal kunne settes inn ved branner og andre ulykker innenfor kravene til innsatstider.

Alle kommuner må vurdere om minstekravene til organisering og dimensjonering av brannvesenet er tilstrekkelig i forhold til kartlagt risiko og sårbarhet.

Gjeldende krav til innsatstid jf. forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen

Gjeldende krav til innsatstid fremgår i dimensjoneringsforskriften § 4-8. Veiledning til denne bestemmelsen finner dere på DSB.no.⁴ Med innsatstid menes tiden fra innsatsstyrken er alarmert til den er i arbeid på skadestedet jf. § 1-4.

I henhold til § 4-8 første ledd er det krav til innsatstid på 10 minutter i strøk med *omfattende næringsdrift* ol. Vi legger til grunn at Stureterminalen faller inn under begrepet omfattende næringsdrift. Det vises i denne forbindelse til informasjon om anlegget på Equinor.com,⁵ hvor det også er vedlagt et informasjonshefte *Om uhellet er ute*. Som storulykkevirksomhet er Stureterminalen for øvrig underlagt kravet om beredskapsplikt jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 21 med krav til tilstrekkelig egenberedskap i form av beredskapsplaner med tilhørende varslings- og innsatsplaner. Det vises i denne forbindelse til § 11 i Storulykkeforskriften.^{6,7} Se også veiledning til storulykkeforskriften, blant annet

³ Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen FOR-2002-06-26-729 (heretter benevnt dimensjoneringsforskriften)

⁴ <https://www.dsb.no/lover/brannvern-brannvesen-nodnett/veiledning-til-forskrift/veiledning-til-forskrift-om-organisering-og-dimensjonering-av-brannvesen/>

⁵ <https://www.equinor.com/no/what-we-do/terminals-and-refineries.html>

⁶ Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften) FOR-2016-06-03-569

⁷ Det er Petroleumstilsynet (og ikke DSB) som har ansvar for storulykketilsyn på Stureterminalen

vedlegg III og IV (om krav til organisering for å forebygge og begrense storulykker og innhold i beredskapsplanen) på DSB.no.⁸

§ 4-8 annet ledd gir - som nevnt - adgang til å fravike innsatskravet på 10 minutter dersom det er gjennomført tiltak som kompenserer den økte risiko. Hvorvidt dette er tilfelle for Stureterminalen er en skjønsmessig vurdering gjort med utgangspunkt i en konkret risikovurdering. Organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet, herunder plassering av brannstasjonene - skal baseres på kartlagt risiko og sårbarhet i kommunen. Det er naturlig at kommunen og ØRBs risikovurdering diskuteres med ledelsen ved Stureterminalen.

Som det fremgår i veiledningen til dimensjoneringsforskriften kapittel 4 vil store næringsdriftsenheter ofte etablere egne organisatoriske enheter som er trent for å forebygge, oppdage og slukke branner i tidlig fase. I informasjonsbrosjyren for Stureterminalen fremgår det at:

Equinor samarbeider også med lokalt brannvesen, og inngår i et samarbeid som kalles Ressursbedrifter for gjensidig assistanse (RFGA). RFGA, er en avtale om bedre samordning og utnyttelse av beredskapsressursene i medlemsbedriftene. Medlemsbedriftene er et utvalg av store industrianlegg i hovedsak lokalisert i Norge. Avtalen gjelder assistanse med materiell, utstyr og personell. Dette gjelder hovedsakelig på området brannbekjempelse, men kan også benyttes ved andre hendelser.

Om terminalens egenberedskap er tilstrekkelig som kompenserende tiltak må baseres på en konkret risikovurdering i kommunen.

Når det gjelder kravet til dokumentasjon vises det til dimensjoneringsforskriften § 2-4. Her fremgår det at dokumentasjonen skal omfatte og baseres på en risiko- og sårbarhetsanalyse som skal være koordinert med kommunens analyse på andre områder. For større risikoobjekter skal det i henhold til veilederen kapittel 11 utarbeides innsatsplaner.

Krav til utrykningstid i forslag til ny brann- og redningsvesensforskrift

Forslag til ny brann- og redningsvesensforskrift har vært på høring, med frist for kommentarer den 15. januar 2021. Forslaget er ennå til behandling, og ikke fastsatt. Inntil videre gjelder kravene i gjeldende dimensjoneringsforskrift (som angitt over).

I forslag til ny § 22 *Utrykningstid til brann* - slik det foreligger pr nå (siste utkast) - er ordlyden i dimensjoneringsforskriften § 4-8 i hovedsak videreført. Forslaget i høringsutkastet om spesifisering av kravet til kompenserende tiltak (til installert automatisk slokkeanlegg) er ikke videreført.

Ordlyden i ny brann- og redningsvesensforskrift går imidlertid bort fra begrepet innsatstid til *utrykningstid* for å presisere at beregningen av utrykningstiden er frem til ankomst. Dette innebærer en endring fra dagens definisjon jf. dimensjoneringsforskriften § 1-4 om at innsatstid er: *tiden fra innsatsstyrken er alarmert til den er i arbeid på skadestedet* (vår understreking). Erfaringen fra dagens forskriftskrav er at ordene *i arbeid* gir rom for tolkning. Mens noen praktiserer kravet som

⁸ <https://www.dsb.no/lover/farlige-stoffer/veiledning-til-forskrift/veiledning-til-storulykkeforskriften/#om-veiledningen>

ankomsttidspunkt mener andre at slangeutlegget må være gjennomført og vannet påkoblet, for at man kan anses å være *i arbeid*.

Konklusjon

Konklusjonen er dermed at forslag til ny brann- og redningsvesensforskrift - slik denne foreligger pr nå (siste utkast) – viderefører unntaket i dimensjoneringsforskriften § 4-8 annet ledd om at innsatstiden i særskilte tilfeller kan være lengre (dvs. inntil 20 minutter) dersom det er gjennomført kompensierende tiltak. Forslaget er ennå til behandling, og ikke fastsatt. Inntil videre gjelder kravene i gjeldende dimensjoneringsforskrift § 4-8 annet ledd.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Brann og redning

Dag Rune Omland
Seksjonssjef

Anita Rasmussen Kronlund
juridisk utredningsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift.